

B E S C H R Y V I N G
V A N D E
STAD BRIELE,
E N D E N
LANDE VAN VOORN,
B E H E L Z E N D E,

I.
De Beschryving zelf, van de Stad Briele, en den Lande van Voorn, enz.

II.
De Historie, Genealogie, en Successie van de Heeren, en Vrouwen van Voorn, Burggraven, en Burggravinnen van Zeeland.

III.
De Politike Regering, nevens de Regten, Herkomen, Koustumen, mitsgaders de Regtspleging, en manier van Procederen, in 't Civil, en Crimineel, lang voor, en ontrent het Jaar MCCCC in de Stad Briel, en 't Land van Voorn in gebruik geweest zynde.

IV.
De Privilegien, Oetroyen, Ordonnantien, Reglementen, Keuren, Sententien van de Hoven van Justitie, Contracten, Bedykingen, en andere voorname Chartres, en Stukken, betreffende de Stad Briele, en den Lande van Voorn, mitsgaders de Privilegien, Keuren, enz. der Stede, en vrye Heerlykheid van Heenvliet.

TE SAMEN GESTELD, EN BESCHREVEN

DOOR

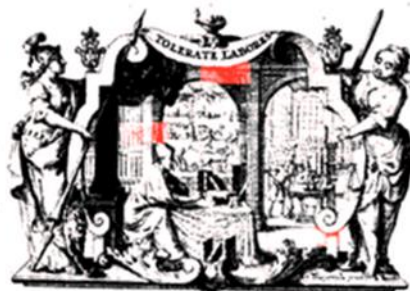
KORNELIS VAN ALKEMADE,

E N

MET EENIGE HOOFDDEELEN, BYVOEGSELEN, EN AANTEEKENINGEN VERMEERDERD

DOOR

M^r. P. VAN DER SCHELLING.

T E R O T T E R D A M,

By **PHILIPPUS LOSEL. MDCCXXIX.**

Met Privilegie van de Ed. Gr. Mog. Heeren Staten van Holland, en Westvriesland.

Korte beschryving van de Stad Goedereede, en den Lande van Westvoorn.

West-voorn.

i. **H**ET Land van Westvoorn, of, naar deszelfs Hoofd-stad, het Land van Goedereede, genaamd, is jegenwoordig een klein Eyland, rondom van de zee, en de stroomen bespoeld, gelegen tusschen het Land van Schouwen, en Oostvoorn.

Eertyds vast Land.

ii. Dit Westvoorn, ten Oosten, en ten Westen van de voornoemde Landen afgezonderd, werd geoordeeld, aan de zelve Landen vastgehegt, en vereenigd te zyn geweest; Eerstelyk, om de benaminge zelfs, als werdende van ouds, en nog jegenwoordig, niet het Eyland, maar *het Land van Westvoorn*, of *Goedereede*, genaamd. Als ook uit de gesteltenis der Zee-duinen, die een gelyke gedaante, en rang hebben, en houden, als synregt, langs, of, nevens den anderen, aan de Noord-zee gelegen, en overzulkz oogschynlyk een vorige saamenvoeging gehad hebbende, als by verscheide Schryvers, en by Henrik van Dam, in zyne aantekeningen aangaande de Stad *Goedereede*, is opgemerkt.

Kleine stroom aldaar.

iii. Alhoewel de wederzydse Stroomen jegenwoordig een groote breedte, en diepte hebben, die, zelfs den grooten Zee-schepen een bevaarbaren uit-, en ingang verschaffen, welke van dag tot dag, door het geweld der zee-

EN DEN LANDE VAN VOORN.

167

zeebaaren, en Noordweste winden vergrooten; zoo werd uit oude overleveringen getuigd, dat wel eer tusschen Westvoorn, en Schouwen een zoo kleine, of geringe stroom is geweest, dat de wederzydse Inwoonderen, ter wederzyden op den oever staande, den anderen wel eer konden toespreken.

iv. Aan het strand van de Oostduinen, of den oever van Goedereede, worden by laag water somwylen gezien de overblyffels van een plaats, die by de gemeene luiden genaamd word, *De Oude Weereld*. En dit niet geheel te onregte, nadien van de zelve, ja zelfs niet van hare benaminge, eenig bescheid, of zekerheid te vinden is.

v. Ter dezer plaatse worden gevonden vele Romeinse penningen, ringen, en ander huisraad; ten bewyze, dat alhier, zoo wel als op meer andere plaatsen, ten tyde der Romeinen in deze Landen, eenig Rooms Krygsvolk, ter beveiliging der Zeekust is gelegerd geweest.

By onze Schryvers word van deze Plaats, en des zelfs ontblootinge, en van de aldaar gevonde Gedenkpenningen, inzonderheid van Cæsar, Augustus, Adrianus, en Anthonius, gewag gemaakt, als ook by den voorgemelden Schryver van Goedereede, en in 't byzonder mede by Pieter Jansze Twisch, in 2. *Deel van zyne Kronyk*, alwaar hy aldus schryft:

„ By Goedereede, een Stedeken by den Briel, is deze Zomer, Noord-
„ waarts naar de Zee, een oud vervallen Stedeken ontdekt, het welke
„ ettelyke hondert jaaren met zand is overstolpt, en gedekt geweest, en
„ nu door affpoelinge van de Zee ontbloot geworden; Men vint 'er fon-
„ damenten van groote huisen, ja ook groote straten, zoo dat sommige
„ daar uit oordeelen, dat het wel eertyds een treffelyke Stad geweest is.

„ welkers ondergang nogtans de Kronyken, of oude Historien geen go-
„ wag maken, hier heeft men velerhande antiquiteiten gevonden, &c.

VI. De gemelde Beschryver van Goedereede, tragtende te bewyzen, dat <sup>Goede-
reede Pri-
vilegien.</sup> deze Stad geweest zy van een hoogen ouderdom, brengt onder andere re-
denen ten bewyze by, dat ter Secretarye aldaar nog worden gevonden zeer
oude Schriften, zelfs door ouderdom onleesbaar, en datze voorzien is
van Handvesten, en Privilegien (1) der Graven, al over de 530 jaren ge-
geven.

VII. Dat 'er ook oudtyds geen groote Schepen in Zeeland aankwamen, <sup>Schip-
vaart.</sup> ter oorzaake het Veergat, of de Wielinge, nog geen gebruik van Schip-
vaart hadden: Maar, dat de Zeeſchepen in den Briel, tot Goedereede, of
in de Noord-gouwe uit-, en in voeren.

VIII. Dat Goedereede van ouds een welgeſterkte, en bewoonde Stad <sup>Wallen-
en.</sup> is geweest, bloejende in Koophandel, Zeevaart, en Viſſerye, bewerende,
zulks ook uit de nog overige zwaare muuren, en poorten, en verdere
zichtbare gedenkteeken, die hy beſchryft.

IX. En dat zulks mede getuigen de algemeene Stads gebouwen, zoo tot <sup>Gebouw-
wen.</sup> de burgerlyke Regering, als tot het Kerkelyke geſchikt, en dus het Stad-
huis, de ſchoone Kerk, met dezelfs Toorn, en Orgel, het Gaſthuis,
en andere Geſtigten, daar van tot zichtbare bewyzen aan onze tydge-
noten verſtrekken.

X. Heer Gerard, Heer van Voorn, heeft, in het jaar 1331, deze Stad <sup>Marktda-
gen.</sup> begunſtigd met een weckelyke Marktdag, op den Donderdag, op welken
alle 1331.

(1) Deze oudſte Privilegien zyn bevestigd in dat van Maria van Bourgondie, van 't jaar
1477, te zien hier agter in de *Pris.* No. LXXXIV.